

« zurück blättern vor »

STROFOWAĆ v. imp., ab 1400; auch *strafować, sztrofować. 1)*

‘zurechtweisen, tadeln, rügen; ein Gerichtsurteil in Zweifel ziehen, seine Rechtmäßigkeit anzweifeln’ – ‘udzielać napomnienia, nagany; upominać, karcić, ganić; zaskarżać, kwestionować wyrok sądowy’: vor 1400 Fl 38 14, STP *Od mocy røki twoiey ia iesm zszedł w strofowanu.* o (15. Jh.) 1875 OrtCel 10, STP *Reprobare, id est arguere zlayacz, zestromoczysz abo strofowacz.* o ca.1480 OrtOssol 54 1, STP *Ktho gest taky czlowyøk, ysz on s prawem ortel strofuge albo layacz moze (sententias arguere sen vituperare potest), ten moze... ortel wyrzecz.* o ca.1480 OrtOssol 32 2, STP *Mogaly tako stoyąc strofowacz ortela?* o 1553 KromRozm III M6v, SPXVI *strofował ie pan z tego / powyedáyac iż to pogánřska rzecz.* o 1561 Leop 2.Tim 4/2, SPXVI *Kaž słowo iego [Bože] / [...] /strofuy / proś / groñ.* o 1600 KlonWor 69, SPXVI *Przeto Prawo dokłáda w porzãdny m zapísie / Strofuiać tą przestrogå te fárbowne Ryšie.* o 1632 Cn.Ad. 377, L *Kto drugiego chce strofować, Nie ma się sam w tym naydować.* o (1652–1661) 1959 Ł.Opal.Wyb. 315 *[[poeta]] daje / Słuszną naganę albo obyczaje / Ostrą satyrą sądzi i strofuje.* o 1755–1756 Min.Ryt.4 166, L *Gdzie wstyð strofuie chtëka, nadzieja poprawy.* o 1787 Pir.Pow. 39, L *Dobry nauczyciel nie często znajdzie się w potrzebie strofowania, a dopieroż karania.* o (vor 1792) 1951 Kit.Opis 77 *być na lekcyi i nie być, nie karano za to ani nie strofowano.* o (†1849) 1949 Słow.Proz. 87, DOR *Książe przyzwał kucharza do sali i zaczął go mocno strofować za to, że nie dopiekl zwierzyny.* o 1852 Mac.Piśm.III/1 230, DOR *Puścivszy się na rozpustę, strofowanym był o to od swojego przełożonego.* o 1923 Dąbr.Ig. Matki 372, DOR *Brała go teraz na spytki, strofowała, pouczała.* – STP, SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **2)** ‘mit Bußgeld belegen’ – ‘skazać na grzywnę’: L, SWIL, SW. o **Var:** *strafować* v. imp., [hapax] 1500 OrtMac 46, STP – nur STP; *strofować* v. imp., vor 1400 Fl 38 14, STP – STP, SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR; *sztrofować* v. imp., [hapax] 1563 BibRadz, SPXVI – SPXVI, SWIL, SW (stp.). o **Etym: 1)** mhd. *strāfen* v., ‘mit tadelnden Worten zurechtweisen, schelten (*ein gerihte, ein urteil strāfen* – es durch Berufung anfechten, nicht gelten lassen)’, LEX, nur für Inh. 1. **2)** mhd. *strāfen* v., ‘bestrafen, mit Leibes- oder Geldstrafe belegen’, LEX, nur für Inh. 2. **3)** nhd. *strafen* v., ‘eine Geldbuße auferlegen’, GRI, nur für Inh. 2. o **Der:** *strofarz* subst. m., [einzQu.] (1577) 1770 Modrz.Baz. 123, L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *postrofować* v. pf., zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *strof* subst. m., ‘dss.’, (1809–1813) 1957 Niemcewicz Pamiętniki 86, zuerst geb. L; *strofowy* adj., zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *sztrof* subst. m., ‘Buße, Strafe, Geldbuße’, zuerst geb. L; *wystrofować* v. pf., [hapax] (1847–1848) 1877 Rzew.H.Zamek 308, DOR,

zuerst geb. SWIL, nur für Inh. 1; *zestrofować* v. pf., (1905) 1922 Zap.G.
Modl. 31, DOR, zuerst geb. SW, nur für Inh. 1. ❖ *Strof* ist so spät belegt,
daß es wohl eine eigene polnische Ableitung (Rückbildung) ist, vielleicht
aber nach nhd. *Strafe* mit phonologischer Anlehnung an *strofować*. LINDE
hat ein “NB” auf Latein (Metasprache!), wo er darauf hinweist, daß *strof*
subst. zwar ‘Geldstrafe’ (*punitio pecuniaria*) bezeichnet, das Verb jedoch
eher die Bedeutung einer mündlichen Strafe (*punitio verbalis*) beinhalte.

« zurück blättern vor »